

F. t. l. om Folketingets Ombudsmand

for domstolene. Men der bør efter udvalgets opfattelse foreligge meget gode grunde for, at ombudsmanden ikke følger den – måske langvarige – praksis, som forvaltningsmyndighederne har fulgt.

4°. Lovforslagets § 7, stk. 1, afgrænser ombudsmandens virksomhed til at gælde »alle dele af den offentlige forvaltning«, dvs. med samme formulering, som er anvendt i de øvrige generelle forvaltningslove.

Rent praktisk betyder det, at organer som de selv-ejende institutioner med driftsoverenskomst med kommuner, Grundejernes Investeringsfond, Naturgas Sjælland I/S og HT, fremover vil være undergivet ombudsmandens kontrol. Private efterskoler, seminarier og folkehøjskoler vil fortsat falde uden for ombudsmandens kompetence. Ombudsmanden vil kunne beslutte, at eksempelvis Patientforsikringsforeningen og Fællesudvalget for Læplantning inddrages under ombudsmandens kontrol i samme udstrækning, den generelle forvaltningsmyndighed er gjort anvendelig for disse organer.

Udvalgets forslag indebærer altså, at ombudsmanden ikke selv bør udvide sit kompetenceområde ud over den generelle forvaltningslovgivnings grænse. Men hvis en minister efter en af lovenes bemyndigelser udvider vedkommende generelle forvaltningslovs område, bør ombudsmanden kunne beslutte at udvide sit område tilsvarende. Men ombudsmanden kan også lade være.

Forslaget betyder endvidere, at ombudsmandens kompetence udvides, for så vidt angår organer, der er omfattet af den generelle forvaltningslovgivning, men som i ombudsmandens hidtidige praksis ikke er blevet anset for omfattet af hans kompetence.

g) *Ombudsmanden og EU-retten.*

En voksende andel af al gældende ret her i landet – som i de øvrige EU-lande – bestemmes af regler, der stammer fra EU's organer. Der kan være tale om regler, som umiddelbart gælder her i landet og derfor skal anvendes af danske myndigheder. Men der kan også være tale om love vedtaget af Folketinget eller bekendtgørelser udstedt af en minister til gennemførelse af beslutninger truffet af EU's organer.

I begge situationer træffer forvaltningsorganer, som ombudsmanden har indseende med, afgørelser, som ikke kan bedømmes uden anvendelse af EU-regler, eller hvor forståelsen af de anvendte regler i hvert fald kræver kendskab til EU-retten.

Ombudsmanden har tidligere givet udtryk for, at ombudsmanden fandt det påkrævet, at embedet udviste nogen tilbageholdenhed på dette område, idet embedet efter ombudsmandens opfattelse i alminde-

lighed måtte anses for et mindre egnet forum for afklaringer af tvivlsspørgsmål om rækkevidden af EF-retlige regler.

EF/EU-retlige reglers betydning for danske forvaltningsorganer har siden – ikke mindst som følge af det indre markedes gennemførelse – fået et sådant omfang, at ombudsmandens standpunkt ikke kan opretholdes. Hvis ombudsmanden fortsat skal kunne kontrollere danske forvaltningsorganers rets anvendelse, må EU-retlige regler inddrages i ombudsmandens bedømmelsesgrundlag.

Efter udvalgets opfattelse bør ombudsmandsinstitutionens anvendelse af EU-retten tilrettelægges således:

Hvis et EU-retligt spørgsmål, der er afgørende for ombudsmandens stillingtagen til en sag, som er under behandling hos ombudsmanden, samtidig er under behandling hos en af fællesskabsdomstolene, bør ombudsmanden undlade at behandle sagen eller i det mindste udsætte sin stillingtagen, til vedkommende domstol har talt. Sagt med andre ord: Ombudsmanden bør optræde over for verserende sager for retten i 1. instans og EF-Domstolen, som ombudsmanden gør over for sager, der verserer for danske domstole.

I alle andre tilfælde bør EU-retten simpelt hen inddrages i ombudsmandens bedømmelsesgrundlag i sager, hvor EU-retlige regler – herunder EU-domstolens domme – har betydning.

Lovforslaget indeholder derfor ingen bestemmelser, der særligt tager sigte på ombudsmandens anvendelse af EU-retten.

h) *Ombudsmandsinstitutionens interne forhold.*

1°. Reglerne om valg, genvalg og afskedigelse af ombudsmanden, ombudsmandens habilitet, ombudsmandens sagsbehandling og embedets organisering er i alt væsentligt kun undergivet redaktionel ændringer.

2°. Lovforslagets § 16 afløser den gældende lovs § 6, stk. 4, samt instruksens § 6, stk. 1. Ifølge § 16 afgør ombudsmanden, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelser. Bestemmelsen er principielt meget betydningsfuld, idet den – i modsætning til, hvad der gælder for rekursinstanser og domstolene – giver ombudsmanden ret til at afvise at behandle klager, som opfylder lovens processuelle betingelser. Herved får ombudsmanden mulighed for at koncentrere sig om de problemer i den offentlige forvaltning, der – bedømt ud fra de retssikkerheds- og beskyttelseshensyn, der er ombudsmandsinstitutionens ideologiske grundlag – er mest betydningsfulde, og for at samle sig om spørgsmål, hvor der er en særlig